

2014-05-01

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือ ตอนบนของประเทศไทย

บุษบา ทักษิณสวน

รัตน์ศิริ ทาโต

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuns>

Part of the [Nursing Commons](#)

Recommended Citation

ทักษิณสวน, บุษบา and ทาโต, รัตน์ศิริ (2014) "ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย," *Journal of Nursing Science Chulalongkorn University (วารสารพยาบาลศาสตร์)*: Vol. 26: Iss. 2, Article 4.

DOI: 10.58837/CHULA.CUNS.26.2.3

Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/cuns/vol26/iss2/4>

This Original article is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Nursing Science Chulalongkorn University (วารสารพยาบาลศาสตร์) by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

บทความวิจัย

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียน อาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

Factors Predicting Contraceptive Behaviors among Vocational Female Students in the Upper North of Thailand

บุษบา ทับทิมสวน, พย.ม. (Bootsaba Tubtimsoun, M.N.S.)*

รัตน์ศิริ ทาโต, Ph.D. (Ratsiri Thato, Ph.D.)**

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์: เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ทศนคติต่อการคุมกำเนิด ทศนคติต่อการตั้งครรภ์ ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม ความต้องการมีบุตรของคนรัก กับพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบน และศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง

รูปแบบการวิจัย: การวิจัยแบบความสัมพันธ์เชิงทำนาย

วิธีดำเนินการวิจัย: กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงอายุไม่เกิน 18 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขตภาคเหนือตอนบน ที่ระบุว่ามีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา จำนวน 280 คน คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยการสุ่มอย่างง่าย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ทศนคติต่อการคุมกำเนิด ทศนคติต่อการตั้งครรภ์ ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม ความต้องการมีบุตรของคนรัก และพฤติกรรมการคุมกำเนิด ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน มีค่าความเที่ยงเท่ากับ .84, .81, .85, .82, .80 และ .83 วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัย: การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ทศนคติต่อการคุมกำเนิด และความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง ($r = .40, .13$ และ $.37, p < .05$) ความต้องการมีบุตรของคนรักมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการคุมกำเนิด ($r = -.16, p < .05$) และทศนคติต่อการตั้งครรภ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคุมกำเนิด

* พยาบาลวิชาชีพ ห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลแม่จริม จ.เชียงราย

**รองศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง ($r = -.003, p > .05$) และการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ($\beta = .31$) ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม ($\beta = .28$) และความต้องการมีบุตรของคนรัก ($\beta = -.16$) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงได้ร้อยละ 25.5

สรุป: ควรมีการส่งเสริมพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่มีเพศสัมพันธ์แล้ว ด้วยการส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด สร้างกลุ่มเครือข่ายเพื่อนที่สนับสนุนการคุมกำเนิด รวมถึงการกระตุ้นบทบาทของคนรักในการมีส่วนร่วมในการคุมกำเนิดก็จะส่งผลให้นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงมีการคุมกำเนิดมากขึ้น

คำสำคัญ: การคุมกำเนิด/นักเรียนอาชีวศึกษาหญิง/พฤติกรรมทางเพศ

Abstract

Purpose: To examine bivariate correlation between self-efficacy, attitude toward contraception, attitude toward pregnancy, normative social belief, partner children need, and contraceptive behavior, and to identify predictive factors of contraceptive behavior.

Design: Correlational predictive research.

Methods: The subjects were 280 sexually active vocational female students aged 18 years and older in the upper north of Thailand recruited using a multi-stage random sampling. Data were collected using self-efficacy questionnaire, attitude toward contraception questionnaire, attitude toward pregnancy questionnaire, normative social belief questionnaire, partner children need questionnaire, and contraceptive behavior questionnaire. The questionnaires were tested for their content validity by a panel of expert. Their Cronbach's alpha coefficients were .84, .81, .85, .82, .80, and .83, respectively. Data were analyzed using bivariate correlations and stepwise multiple regression.

Findings: Perceived self-efficacy, attitude toward contraception, and social normative belief were positively and significantly related to contraceptive behavior of vocational female students ($r = .40, .13, \text{ and } .37, p < .05$). Partner children need was negatively and significantly related to contraception ($r = -.160, p < .05$). However, attitude toward pregnancy was not significantly related to contraception ($r = -.003, p > .05$). Significant predictors of contraceptive behavior were perceived self-efficacy ($\beta = .31$), social normative belief ($\beta = .28$), and partner children need ($\beta = -.16$). Predictive variables accounted for 25.5% of total variance in contraceptive behavior.

Conclusion: In order to improve contraceptive behavior of female vocational students, nurses should promote contraception self-efficacy, build peer network that supports contraceptive behavior, and encourage partner to involve in contraceptive use.

Keywords: Contraception/Vocational student/Sexual behaviors

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากสถานการณ์และปัญหาอนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชนไทย พบว่า วัยรุ่นหญิงยอมรับแนวคิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานมากขึ้น และวัยรุ่นมีแนวโน้มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุน้อยลง (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2552) โดยพบว่า 1 ใน 5 มีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่อายุ 16 ปี (สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล, กิมพร ชมะณะรงค์, สุรนาท ชมะณะรงค์ และเจศา ถิ่นคำรพ, 2551) โดยเฉพาะในนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง พบว่า อัตราการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น ร้อยละ 41.1 (สำนักงานระบบการศึกษา กรมควบคุมโรค, 2553) และในกลุ่มที่มีประสบการณ์ทางเพศแล้ว พบว่า นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงเพียงร้อยละ 44.2 เท่านั้นที่มีการคุมกำเนิดโดยวิธีการใดวิธีการหนึ่ง เช่น ให้คู่นอนใส่ถุงยางอนามัย หรือ ตนเองรับประทานยาคุมกำเนิด โดยมากกว่าครึ่งของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงไม่มีการคุมกำเนิดด้วยวิธีการใดๆ (สำนักงานระบบการศึกษา กรมควบคุมโรค, 2552)

จากสถิติของสำนักงานปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2552) พบว่า ภาคเหนือเป็นภาคที่มีมารดาวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี คลอดบุตรเป็นอันดับ 1 ของประเทศ โดยพบร้อยละ 15.11 จากข้อมูลของ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข (2552) พบว่า ภาคเหนือตอนบนมีการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นอัตราส่วน 39.78 ต่อพันประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี ผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คุมกำเนิดก่อให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งจะสิ้นสุดลงด้วยการทำแท้งถึงร้อยละ 93.3 (สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล, กิมพร ชมะณะรงค์, สุรนาท ชมะณะรงค์ และเจศา ถิ่นคำรพ, 2551) จากสถิติของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข ปี 2552 พบอัตราการตั้งครรภ์ของหญิงอายุ 15-19 ปี มีจำนวนหญิงตั้งครรภ์

131,748 จากประชากร 2,344,720 ราย คิดเป็นอัตราส่วน 56.2 ต่อพันประชากร และพบจำนวนการแท้งทุกประเภทในหญิงอายุ 15-19 ปี จำนวน 11,920 ราย สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐพร สายพันธุ์ (2546) พบว่า วัยรุ่นมีการทำแท้งจากการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ร้อยละ 70 และพบว่าวัยรุ่นที่มีอาการแทรกซ้อนจากการทำแท้งไม่น้อยกว่า 6,000 คนต่อปี และมีอัตราการเสียชีวิตจากการทำแท้งสูงกว่าแท้งเองถึง 11 เท่า (สร้อย อนุสรณ์ธีรกุล และคณะ, 2551) นอกจากนี้ วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนมีโอกาสถูกสังคมรังเกียจ ทำให้วัยรุ่นเกิดภาวะเครียด ต้องยุติการเรียน ซึ่งส่งผลกระทบต่ออนาคตของวัยรุ่นและรัฐต้องสูญเสียงบประมาณในการแก้ไขปัญหา (ฐิติพร อิงคดาวงศ์, สุริพร กฤษเจริญ, กัญจน์ พลอิทธิ และณาวนี จรูญศักดิ์, 2550; วรณวรรณ วิเทห์, อาภาพร เผ่าวัฒนา, และพิมพ์สุภาว จันทะโสทธิ, 2555) และการที่วัยรุ่นหญิงมีเพศสัมพันธ์โดยไม่คุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัยส่งผลให้มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยพบว่า วัยรุ่นอายุ 15-24 ปี มีการติดเชื้อเอชไอวี ร้อยละ 8.50 และเป็นกลุ่มที่เป็นโรคหนองในมากที่สุดร้อยละ 51.62 (สำนักงานระบบการศึกษา กรมควบคุมโรค, 2552)

การคุมกำเนิดนับว่าเป็นพฤติกรรมสุขภาพ ซึ่งการที่บุคคลจะกระทำพฤติกรรมนั้น Flay and Petraitis (1994) เชื่อว่าประกอบด้วยอิทธิพล 3 องค์ประกอบ ทฤษฎีอิทธิพล 3 องค์ประกอบ (The theory of triadic influence) ของ Flay and Petraitis (1994) เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพ เป็นทฤษฎีหนึ่งที่ประยุกต์ใช้ทฤษฎีทางสุขภาพและกล่าวถึงชนิดของพฤติกรรม จุดเริ่มต้นของพฤติกรรม ทางเลือกของบุคคลในการตัดสินใจด้านพฤติกรรมสุขภาพ รวมถึงรูปแบบในการส่งเสริมสุขภาพที่เป็นแรงผลักดันในการตัดสินใจในการกระทำพฤติกรรม ความตระหนักและจุดเปลี่ยนใน

การตัดสินใจ ร่วมกับใช้แนวคิดทฤษฎีทางสังคมและจิตวิทยาเข้ามาเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมสุขภาพ ทฤษฎีอิทธิพล 3 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) อิทธิพลด้านปัจจัยส่วนบุคคลและบุคลิกภาพ (Biology/Personality) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับความสามารถของบุคคลในการควบคุมพฤติกรรม อารมณ์ และปฏิกิริยาที่บุคคลนั้นมีต่อสังคม ซึ่งรวมถึงทักษะทางสังคม ความรู้สึกนึกคิด ความสามารถในการจำแนก และการตัดสินใจ ซึ่งส่งผลให้เกิดการรับรู้สมรรถนะแห่งตน (Self-efficacy) 2) อิทธิพลด้านปัจจัยสิ่งแวดล้อมเชิงวัฒนธรรม (Cultural environment) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลข่าวสารและการประเมินคุณค่าทางสังคม มีความเชื่อมโยงกับการประเมินคุณค่า ความรู้ ความคาดหวัง ส่งผลให้เกิดเป็นทัศนคติ (Attitudes) และ 3) อิทธิพลด้านปัจจัยสถานการณ์ทางสังคม (Social situation) เป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมและทัศนคติของบุคคลอื่นรอบข้างและความเชื่อมโยงความสัมพันธ์ที่บุคคลมีต่อคนรอบข้าง ซึ่งก่อให้เกิดการรับรู้บรรทัดฐานและเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติตาม ส่งผลให้เกิดความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม (Social normative beliefs) ซึ่งผลลัพธ์ของทั้ง 3 องค์ประกอบ ส่งผลให้เกิดการตัดสินใจหรือความตั้งใจให้บุคคลเกิดพฤติกรรม (Behavior) ที่จะกระทำในสิ่งนั้นๆ (Flay, Petraitis, & Synder, 2009)

จากการทบทวนวรรณกรรมที่ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการคุมกำเนิดนั้น มีการศึกษาเพียงบางมิติของการคุมกำเนิดเท่านั้น เช่น การศึกษาความรู้และประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินในสตรีวัยรุ่น (ปัทมาภรณ์ คงขุนทด, 2546) การศึกษาทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์และการวางแผนครอบครัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดเชียงใหม่ (ศรีสุตาวรรณเจริญ, 2548) ยังขาดวิจัยที่ศึกษาพฤติกรรมการคุมกำเนิดที่ครอบคลุมวิธีการใช้ถุงยางอนามัย

ยาเม็ดคุมกำเนิด และยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน โดยเฉพาะในกลุ่มที่มีความเสี่ยงสูง คือ นักเรียนอาชีวศึกษาหญิง

ทั้งนี้ เพื่อเป็นข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาแนวทางเพื่อส่งเสริมการคุมกำเนิดในกลุ่มนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่เลือกตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ จึงจำเป็นต้องมีการวิเคราะห์หาปัจจัยที่สัมพันธ์และทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงภาคเหนือตอนบน งานวิจัยนี้จึงใช้แนวคิดของ Flay and Petraitis (1994) เป็นกรอบในการกำหนดตัวแปร โดยศึกษา ปัจจัยส่วนบุคคลและบุคลิกภาพ ได้แก่ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเชิงวัฒนธรรม ได้แก่ ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด ทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ และปัจจัยด้านสถานการณ์ทางสังคม ได้แก่ ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม และความต้องการมีบุตรของคนรัก ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อพฤติกรรมการตัดสินใจและการกระทำพฤติกรรมการคุมกำเนิด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด ทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม และความต้องการมีบุตรของคนรักกับพฤติกรรมการคุมกำเนิด

2. เพื่อศึกษาปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Correlational predictive research)

ประชากร คือ นักเรียนหญิงอายุไม่เกิน 18 ปี

ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนหญิงอายุไม่เกิน 18 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 8 จังหวัด จำนวน 280 คน คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายมาจังหวัดละ 1 โรงเรียน ได้ 8 โรงเรียน คือ วิทยาลัยเทคนิคเชียงราย วิทยาลัยสารพัดช่างลำปาง วิทยาลัยอาชีวศึกษาเชียงใหม่ วิทยาลัยเทคนิคน่าน วิทยาลัยเทคนิคแพร่ วิทยาลัยเทคนิคพะเยา วิทยาลัยอาชีวชนวนมินทรราชินี แม่ฮ่องสอน และวิทยาลัยเทคนิคลำพูน โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง คือ ระบุว่ามิเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา และยินยอมเข้าร่วมวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ Sieving et al. (2007) มีจำนวน 5 ข้อ ลักษณะของคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4 คะแนน) ถึง ไม่เห็นด้วย (1 คะแนน) คะแนนมาก หมายถึง มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิดสูง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติต่อการคุมกำเนิด ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ Sieving et al. (2007) มีจำนวน 11 ข้อ ลักษณะของคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4 คะแนน) ถึง ไม่เห็นด้วย (1 คะแนน) คะแนนมาก หมายถึง มีทัศนคติเชิงบวกต่อการคุมกำเนิด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ Sieving et al. (2007) มีจำนวน 7 ข้อ ลักษณะของคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4 คะแนน) ถึง ไม่เห็นด้วย (1 คะแนน) คะแนนมาก หมายถึง มีทัศนคติเชิงบวกต่อการตั้งครรภ์

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ Sieving et al. (2007) มีจำนวน 5 ข้อ ลักษณะของคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4 คะแนน) ถึง ไม่เห็นด้วย (1 คะแนน) คะแนนมาก หมายถึง มีความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคมสูง

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามความต้องการการมีบุตรของคนรัก ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีจำนวน 4 ข้อ ลักษณะของคำตอบเป็นแบบลิเคิร์ต 4 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง (4 คะแนน) ถึง ไม่เห็นด้วย (1 คะแนน) คะแนนมาก หมายถึง ความต้องการมีบุตรของคนรักสูง

ส่วนที่ 6 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ศาสนา สถานที่พักอาศัย รายได้ การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การคุมกำเนิดเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก การมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ความถี่ในการมีเพศสัมพันธ์ และจำนวนคู่นอนปัจจุบัน

ส่วนที่ 7 แบบสอบถามพฤติกรรมการคุมกำเนิด ดัดแปลงมาจากแบบสอบถามของ Sieving et al. (2007) ลักษณะคำตอบเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) จำนวน 1 ข้อ และเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 4 ระดับ คือ ทุกครั้ง (4 คะแนน) ถึง ไม่ปฏิบัติ (1 คะแนน) จำนวน 3 ข้อ คะแนนมาก หมายถึง มีพฤติกรรมการคุมกำเนิดสูง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

แบบสอบถามทั้งหมดได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน ได้ค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด ทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม ความต้องการมีบุตรของคนรัก และพฤติกรรมการคุมกำเนิด เท่ากับ .80, .90, .90, .80, 1 และ 1 จากนั้นนำไปทดลองใช้กับนักเรียน

หญิงที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน คำนวณค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้เท่ากับ .84, .81, .85, .82, .80 และ .83 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้านี้ ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2555 โครงการวิจัยที่ 046.1/55 ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้พิทักษ์สิทธิของการเปิดเผยสถานภาพประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ โดยพิทักษ์สิทธิในเรื่องระยะเวลาการตอบแบบสอบถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ และกลุ่มที่ไม่มีประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามเท่ากัน โดยได้จัดลำดับแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคลไปอยู่ในส่วนที่ 6 จาก 8 ส่วน ทำให้ระยะเวลาในการทำแบบสอบถามไม่แตกต่างกัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเริ่มทำการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2555 ถึงเดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2555 โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทำหนังสือขออนุญาตจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนที่ทำการการศึกษาเพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล

2. เมื่อได้รับหนังสืออนุมัติจากผู้อำนวยการโรงเรียน ผู้วิจัยเข้าพบอาจารย์ฝ่ายวิจัยและอาจารย์ประจำชั้น เพื่อแนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย และรายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยขออนุญาตอาจารย์ประจำชั้นเข้าพบกลุ่มตัวอย่างในคาบว่าง แนะนำตัว

ชี้แจงวัตถุประสงค์ในการวิจัย รายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

4. ให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเองในชั้นเรียน ใช้เวลาประมาณ 20 นาที โดยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 642 ฉบับ หลังจากนั้น เลือกแบบสอบถามที่ระบุว่า มีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา ได้จำนวน 311 ฉบับ โดยเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่ตอบครบถ้วน จำนวน 280 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

ข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง จำนวน 280 คน มีอายุเฉลี่ย 16.4 ปี ศึกษาอยู่ในระดับ ปวช. 3 มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.1 นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 99.6 ส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 82.9 ด้านการมีเพศสัมพันธ์ พบว่า ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุ 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.1 ส่วนใหญ่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับคนรัก คิดเป็นร้อยละ 98.9 การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกส่วนใหญ่มีการคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 90 โดยคุมกำเนิดด้วยการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 45.7 สำหรับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ส่วนใหญ่มีการคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 92.9 คุมกำเนิดด้วยวิธีการหลั่งนอกมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.9

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการคุมกำเนิด

พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ทศนคติต่อการคุมกำเนิด และความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .40, .13$ และ $.38$ ตามลำดับ) ทศนคติต่อการตั้งครรภ์ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง ($r = -.003$) และความต้องการมีบุตรของคนรักมีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงอย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.16$) (ตารางที่ 1)

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิด

พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ($\beta = .31$) ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม ($\beta = .28$) และความต้องการมีบุตรของคนรัก ($\beta = -.16$) เป็นปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .51 ($R = .51$) สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมการคุมกำเนิดได้ร้อยละ 25.5 (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ทศนคติต่อการคุมกำเนิด ทศนคติต่อการตั้งครรภ์ ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม และความต้องการมีบุตรของคนรักกับ พฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง ($n=280$)

ปัจจัย	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด	$r = .40^*$
ทศนคติต่อการคุมกำเนิด	$r = .13^*$
ทศนคติต่อการตั้งครรภ์	$r = -.003$
ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม	$r = .38^*$
ความต้องการมีบุตรของคนรัก	$r = -.16^*$

* $p < .05$

ตารางที่ 2 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปรทำนาย การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม และความต้องการมีบุตรของคนรัก ในรูปคะแนนดิบ (b) และคะแนนมาตรฐาน (β) ของปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง โดยวิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ($n=280$)

ตัวแปรทำนาย	b	S.E. _b	β	t	p-value
การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด	.27	.049	.31	5.7	.00
ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม	.25	.049	.28	5.08	.00
ความต้องการมีบุตรของคนรัก	-.16	.052	-.16	-3.06	.00
Constant	2.21	1.09	-	2.05	.04

$R = .51$ $R^2 = .25.5$

$S_{est} = 2.444$

อภิปรายผลการวิจัย

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการคุมกำเนิด

1. ปัจจัยส่วนบุคคลและบุคลิกภาพ ประกอบด้วย

การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด

พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการคุมกำเนิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .40$) ทั้งนี้ เพราะการรับรู้สมรรถนะแห่งตนส่งผลให้เกิดความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม (Flay & Petraitis, 1994) โดยนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยที่มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองว่าจะสามารถใช้วิธีการคุมกำเนิดด้วยการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน และถุงยางอนามัยได้ ย่อมมีความมั่นใจ มีความตั้งใจที่จะใช้วิธีการคุมกำเนิดเหล่านี้ ส่งผลให้มีแนวโน้มในการใช้การคุมกำเนิดมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Peyman et al. (2009) พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับพฤติกรรมการคุมกำเนิด ($r = .42, p < 0.01$) และจากการศึกษาของ Baele and Dusseldrop (2001) พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อความตั้งใจในการคุมกำเนิด ($r = .69, p < 0.01$)

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมเชิงวัฒนธรรม ประกอบด้วย

ทัศนคติต่อการคุมกำเนิด พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการคุมกำเนิดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .13, p < .05$) ซึ่งทัศนคติเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม (Flay & Petraitis, 1994) การที่นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีทัศนคติต่อการคุมกำเนิดเชิงบวกส่งผลให้มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมการคุมกำเนิด สอดคล้องกับการศึกษาของ Sieving, Bearinger, Resnick,

Pettingell and SKay (2007) พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการคุมกำเนิด ($r = .26, p < .01$) และจากการศึกษาของ Wang, Hsu and wang (2003) พบว่า ทัศนคติมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตั้งใจในการคุมกำเนิด ($r = .47, p < 0.01$)

ทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคุมกำเนิด ($r = -.003, p > .05$) อธิบายได้ว่า กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมาเฉพาะกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา (Selected group) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน (Homogeneous group) จึงอาจมีทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ที่ไม่แตกต่างกัน อาจกล่าวได้ว่าทัศนคติต่อการตั้งครรภ์ไม่มีผลต่อการคุมกำเนิดในกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมีเพศสัมพันธ์ในการศึกษาคั้งนี้

3. ปัจจัยด้านสถานการณ์ ประกอบด้วย

ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการคุมกำเนิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = .38, p < .05$) อธิบายได้ว่า ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม (Flay & Petraitis, 1994) สำหรับ การศึกษาคั้งนี้ ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคมของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนเกิดจากความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคมที่มาจาก การรับรู้ของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่มีต่อความคิดเห็น ความเชื่อ และความรู้สึก ของกลุ่มเพื่อนนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนที่มีต่อวิธีการคุมกำเนิดด้วยยาเม็ดคุมกำเนิด ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน และถุงยางอนามัย ซึ่งในช่วงวัยรุ่นนี้ เพื่อนเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อความคิด ความเชื่อ และการกระทำของวัยรุ่น ฉะนั้น หากนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย มีการรับรู้ว่าเป็นเพื่อนของตนคิดว่าการคุมกำเนิดด้วยยาเม็ด

คุมกำเนิด ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉิน และถุงยางอนามัย เป็นเรื่องปกติธรรมดาของวัยรุ่นในปัจจุบัน จึงมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมคุมกำเนิด สอดคล้องกับการศึกษาของ Eisenbreg, Pettinggel, Sieving and Skay (2006) พบว่า การมีเพื่อนที่มีประสบการณ์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของกลุ่ม ตัวอย่าง ($r = .14, p < .01$)

ความต้องการมีบุตรของคนรัก พบว่า มีความสัมพันธ์ทางลบกับพฤติกรรมคุมกำเนิด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($r = -.16, p < .05$) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ความต้องการมีบุตรของคนรักของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบน เกิดจากการรับรู้ของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่มีต่อความคิดเห็น ความเชื่อ และความรู้สึก ของคนรักของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบน ที่มีต่อการคุมกำเนิดอันเป็นผลมาจากความต้องการมีบุตรของคนรัก การที่นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงมีการรับรู้ว่าคุณรักสนับสนุนให้คุมกำเนิด เพราะเชื่อว่าการป้องกันการตั้งครรภ์ดีกว่าปล่อยให้เกิดปัญหาตามมา นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงก็จะมีแนวโน้มที่จะคุมกำเนิด ในทางกลับกันหากนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงมีการรับรู้ว่าคุณรักต้องการมีบุตร นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงก็จะมีแนวโน้มที่จะไม่คุมกำเนิด การศึกษาครั้งนี้ กล่าวได้ว่าการที่นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยที่มีการรับรู้ความต้องการมีบุตรของคนรักในเชิงลบมีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมคุมกำเนิด สอดคล้องกับการศึกษาของ Kenyon et al. (2010) พบว่า ทศนคติของคู่หนุ่มมีความสัมพันธ์เชิงลบกับพฤติกรรมคุมกำเนิดโดยใช้ถุงยางอนามัย ($r = -.21, p < .05$)

ปัจจัยทำนายพฤติกรรมคุมกำเนิด ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรทำนายที่สามารถทำนายพฤติกรรมคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง

ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ($\beta = .31$) ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม ($\beta = .28$) และความต้องการมีบุตรของคนรัก ($\beta = -.16$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .51 ($R = .51$) สามารถอธิบายความแปรปรวนของพฤติกรรมคุมกำเนิดได้ร้อยละ 25.5 ทั้งนี้ ตัวแปรการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิดเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุดของพฤติกรรมคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ซึ่งได้ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการตัวแรกและสามารถทำนายพฤติกรรมคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยได้ร้อยละ 16.0 ($R^2 = .16$) ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม เป็นปัจจัยรองลงมา โดยสามารถทำนายพฤติกรรมคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.7 ($R^2 \text{ change} = .067$) และความต้องการมีบุตรของคนรักสามารถทำนายพฤติกรรมคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.1 ($R^2 \text{ change} = .031$) โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถทำนายพฤติกรรมคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยได้ ร้อยละ 25.5 กล่าวคือ นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงในเขตภาคเหนือตอนบนของประเทศไทยที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิดสูง มีความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคมที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมคุมกำเนิดเชิงบวก และความต้องการมีบุตรของคนรักต่ำ มีแนวโน้มที่จะมีพฤติกรรมคุมกำเนิด การวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า การที่นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่มีการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิดสูงมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมคุมกำเนิด เนื่องจากการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ส่งผลให้เกิดความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม (Flay & Petraitis, 1994)

รวมถึงการรับรู้ของนักเรียนอาชีวศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคมของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่มีต่อการคุมกำเนิด หากนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงมีการรับรู้เพื่อนของตนคิดว่าการคุมกำเนิดเป็นเรื่องปกติธรรมดาของวัยรุ่นนักเรียนหญิงก็มีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมการคุมกำเนิด ซึ่งความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคมเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลโดยตรงต่อความตั้งใจที่จะกระทำพฤติกรรม (Flay & Petraitis, 1994) และปัจจัยลำดับสุดท้ายที่มีผลต่อพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิง คือ ความต้องการมีบุตรของคนรัก กล่าวได้ว่า ความต้องการมีบุตรของคนรักของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการคุมกำเนิด หากนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงรับรู้ว่าคุณรัก มีความต้องการบุตรนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงก็มีแนวโน้มที่จะไม่คุมกำเนิด ในทางกลับกันหากนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงรับรู้ว่าคุณรักไม่ต้องการมีบุตรก็จะมีแนวโน้มที่จะคุมกำเนิด การศึกษาครั้งนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของ Sieving et al. (2007) พบว่า สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิดสามารถทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดได้ ($\beta = .10, p = .01$)

การศึกษาครั้งนี้ พบว่า ทักษะคิดต่อการคุมกำเนิด และทักษะคิดต่อการตั้งครรภ์ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงสามารถอธิบายได้ว่า ทักษะคิดต่อการคุมกำเนิดถึงแม้ว่าจะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการคุมกำเนิด ($r = .13, p < .05$) แต่เมื่อนำมาคำนวณด้วยวิธีทางสถิติโดยใช้วิธี Stepwise multiple regression แล้วไม่สามารถนำมาเป็นปัจจัยทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดได้ อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เลือกที่จะมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา (Selected group) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน (Homogeneous

group) อาจส่งผลต่อทักษะคิดต่อการคุมกำเนิด ดังนั้น ทักษะคิดต่อการคุมกำเนิดจึงไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดในกลุ่มตัวอย่างนี้ได้ เช่นเดียวกับทักษะคิดต่อการตั้งครรภ์ ในการศึกษาครั้งนี้ ทักษะคิดต่อการตั้งครรภ์ไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดได้ ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าการศึกษานี้ ศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่เลือกมีเพศสัมพันธ์ในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา เป็นกลุ่มที่มีลักษณะเดียวกัน จึงอาจส่งผลให้มีทักษะคิดต่อการตั้งครรภ์ที่เหมือนกัน จึงไม่สามารถทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดในกลุ่มตัวอย่างนี้ได้

ข้อเสนอแนะในการนำผลจากการวิจัยไปใช้

การศึกษานี้ พบว่า การรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด ความเชื่อที่เป็นมาตรฐานทางสังคม และความต้องการมีบุตรของคนรัก สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมการคุมกำเนิดของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงที่เลือกมีเพศสัมพันธ์ จึงควรมีการส่งเสริมการรับรู้สมรรถนะแห่งตนในการคุมกำเนิด สร้างเครือข่ายกลุ่มเพื่อนที่สนับสนุนการคุมกำเนิด รวมถึงการกระตุ้นให้คนรักของนักเรียนอาชีวศึกษาหญิงมีส่วนร่วมในการคุมกำเนิด ก็จะส่งผลให้นักเรียนอาชีวศึกษาหญิงมีการคุมกำเนิดมากขึ้น ซึ่งจะทำให้อัตราการตั้งครรภ์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และโรคเอดส์ลดลง

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัย และขอขอบคุณผู้เข้าร่วมวิจัยทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

.....

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *สถานการณ์การเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน*. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2554. จาก [www. http://rh.anamai.moph.go.th](http://rh.anamai.moph.go.th)
- จิตติพร อิงคถาวรวงศ์, สุริพร กฤษเจริญ, กัญจน์ พลอินทร์ และญานวี จรุงศักดิ์. (2550). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิงในโรงเรียนอาชีวศึกษา. *สงขลานครินทร์เวชสาร*, 2, 511-520.
- ณัฐพร สายพันธุ์. (2546). *พฤติกรรมทางเพศและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นในสถานศึกษาสังกัดกรมอาชีวศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดยโสธร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปัทมาภรณ์ คงขุนทด. (2546). *ความรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินในสตรีวัยรุ่น*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรุณวรรณ วิเทห์ อาภาพร เพ่าวัฒนา และพิมพ์สุภาวี จันทนะโสดี. (2555). ผลของโปรแกรมการประยุกต์หลักกิจกรรมร่วมกับการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้ เจตคติ และพฤติกรรม การป้องกันการมีเพศสัมพันธ์ในนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6. *วารสารพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, 24(1), 111-127.
- ศรีสุตา วรณเจริญ. (2548). *ทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์และการวางแผนครอบครัวของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สร้อย อนุสรณ์, กิมาพร ชมะณะรงค์, สุรนาทชะมะ ณรงค์ และเจศา ถิ่นคำพร. (2551). ปัจจัยทำนายการใช้บริการอนามัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น

ที่ไม่ได้วางแผนการตั้งครรภ์. *วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 31, 1-8.

- สำนักงานระบาควิทยา กรมควบคุมโรค. (2554). *การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสถานการณ์การเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน*. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2554. สืบค้นจาก <http://anamai.moph.go.th>
- สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2554). *สภาวะการมีบุตรของวัยรุ่นไทย*. สืบค้นเมื่อ 6 เมษายน 2554. จาก www.msociety.go.th/document/statistic_5614

ภาษาอังกฤษ

- Baele, J. & Dusseldorp, E. (2001). Condom use self-efficacy: Effect on intended and actual condom use in adolescent. *Journal of Adolescent Health*, 28, 421-431.
- Eisebbreg, M., Sieving, R.E., Pettinggel, S., & Skay, C. (2006). Friend influence on adolescent first sex intercourse. *Perspective on Sexual and Reproductive Health*, 38, 450-462.
- Flay, B.R., Snyder, F., & Petraitis, J. (2009). *The theory of triadic influence, emerging theories in health promotion practice and research*, (pp.451-510). New York: Jossey-Boss.
- Flay, B.R., & Petraitis, J. (1994). The theory of triadic influence: A new theory of health behavior with implications for preventive interventions. *Advances in Medical Sociology*, 4,19-44.
- Peymam, N., Hidarnia, A., Ghofranipoor, F., Kazemnezhand, A., Oakley, D., Khodae, G.H., & Aminshokravi, F. (2009) Self-

- efficacy: Does it predict the effectiveness of contraception use in Irania women. *La Reve de Sante de la Mediterran- ceorientale*, 15,1254-1261.
- Sieving, R.E., Bearinger, L.H., Resnick, M.D, Pettingell, S., & Skay. (2007). Adolescent dual method: Relevant attitudes normative beliefs and self-efficacy. (2007). *Journal of Adolescent Health*, 40,15-22.
- Wang, R.H., Hsu, M.T., & Wang, H.H. (2004) Potential factors associated with contra- ceptive intention among adolescent males in Taiwan. *The Kaohsiung Journal of Medical Sciences*, 20,115-122.